

”1575 PLUS”

Lapinjärven kirkonkylän keskustan ja ranta-alueiden ideakilpailu

SELOSTUS

KESKEISIÄ RATKAISUPERIAATTEITA

Kuten kilpailuohjelmassa todetaan, Lapinjärven kirkonkylän miljöö on säilyttänyt pienipiirteisen rakennuskulttuurinsa ja luonnonläheisen viehättävyytensä. Ehdotuksen kantavana ajatuksena on kylän morfologian ja rakentamistavan varjeleminen, säästävä rakentamisote sekä järven läsnäolon vahvistaminen. Ehdotuksessa on pyritty säilyttämään juurevuus vanhojen rakennusten osoittamisella uusiin käyttötarkoituksiin.

Uusilla toimenpiteillä on pyritty vastaamaan kunnan tilatarpeisiin, mutta myös täydentämään kylämiljöötä pienipiirteisillä täsmäratkaisuilla sekä vastaamaan muuttuvan yhteiskunnan uusiin asumismieltymyksiin esittämällä Lapinjärvi vetovoimaisena, kestävä elämäntavan mahdollistamana elinympäristönä.

Paikkakunnan laadun ydin on jo olemassa; kylämiljöön viehättävyys ja monipuolinen pienimittakaavaisuus ovat kestäviä arvoja. Houkuttelevuutta mm. etätöitä painottavalle elämäntavalle lisää monikäyttöisten, edullisten sekä yhteisöllisten tilojen tarjonta, joka perustuu pääasiassa vanhojen rakennusten uudiskäyttöön.

Tonttikohtaiset ja yhteismaalla sijaitsevat viljelypalstat ovat kasvavassa määrin tärkeitä terveellisen elämäntavan aineksia.

KYLÄTALO JA VANHOJEN RAKENNUSTEN UUDISKÄYTTÖ

Kirkonkylän pitovoiman ja vetovoiman lisäämiseksi tyhjillään olevia tai tyhjiksi jääviä rakennuksia sekä uusi kylätalo osoitetaan lähiaktiivisen elämänmuodon edullisiksi tukitiloiksi:

- Käsityökeskus nuorille ja vanhoille, sekä tuotteiden valmistukseen että harrastustoimintaan
- Korjauspajat vanhan paloaseman tiloihin keräilyautoharrastajille ja mopojen korjaajille
- Yhteiset sekä yksityiset IT-työtilat palveluineen
- Yhteisöllinen ympäristöneuvonta ja tilat: kierrätykseen sekä korjaukseen, rakentamisen ja rakennusten korjaamisen teknisiin ohjeistuksiin, luonnonmukaisiin viljely- ja puutarhakäytäntöihin
- Kirpputori
- Kaikkiin toimintoihin liittyen tiloja lapsille ja nuorille
- Kerho- ja kokoustoiminta
- Kahvila

ASUMINEN JA VAIHEITTAISUUS

Uusi asuntorakentaminen ehdotetaan vaiheistettavaksi siten, että ensin rakennetaan sinne, missä voidaan hyödyntää olemassa olevaa kunnallistekniikan verkostoa. Tällöin kustannusvaikutus on lähtötilanteessa mahdollisimman pieni ja rakentaminen voi tapahtua siinä tahdissa, kun hankkeita ilmestyy.

Toisessa vaiheessa siirrytään alueille, joille joudutaan rakentamaan uutta infrastruktuuria.

Kolmannessa vaiheessa varaudutaan asukaslisäykseen, joka voi elämäntapojen ja -arvojen muuttuessa tuoda jopa tuntuvasti uusia asukkaita kirkonkylään. Tässä tilanteessa perustetaan uusia tontteja pientaloille avoimien rantamaisemien nauttimiseen, rantapeltoa maltillisesti kaventamalla. Jos muuttoliike vielä tästäkin kasvaa, asuinrakentaminen ohjataan tarkastelualueelle.

”1575 PLUS”

Lapinjärven kirkonkylän keskustan ja ranta-alueiden ideakilpailu

Uudet asuinrakennukset ovat pientaloja, ensisijaisesti 1 ½ -kerroksisia yhdenperheen taloja väljästi omilla tonteillaan, joille voidaan toteuttaa puutarhoja, viherhuoneita, talusrakennuksia, liitereitä, työpajoja, vers-taita, pihasaunoja ja sivuasuntoja sukupolvikäyttöön. Lasten turvalliset pihapiirit ja lasten kasvun myötä laa-jenevat päivänpiirit toteutuvat kokonaisturvallisessa kyläympäristössä. Keinoja turvallisuuden lisäämiseksi ovat mm. liikenteen nopeuksia hillitsevät rajoitukset ja hidasteet.

KOULU JA VAIHEISTAMINEN

Koulujen rakentaminen vaiheistetaan siten, että ensin rakennetaan uusi koulu suomenkielisen koulun rin-nalle. Kun se otetaan käyttöön, korjataan koulun vapautunut osa ruotsinkielisen koulun ja päiväkodin käyt-töön, tarvittaessa laajennuksin. Kun ruotsinkielinen koulu muuttaa korjattuihin tiloihin, Kapellby skolanin va-pautuvat tilat osoitetaan monimuotoisten lähiaktiiviteettien käyttöön. Tämän vierelle rakennetaan uusi kylä-talo. Vanha paloasema osoitetaan mm. antiikkiauto-, moottoriharrastajien ja ”moponkorjaajien” käyttöön. Muodostuva palvelukeskus aktivoi kylänraitin ja tuo vilskettä keskustan pohjoispäähän.

MAISEMA, VIHHER- JA VIRKISTYSALUEET SEKÄ REITISTÖ

Tallbackan avoimeen kulttuurimaisemaan esitetään maltillista, vaiheittaista täydennysrakentamista kylän suunnalta siten, että rannan avoin maisematila säilyy ja alue otetaan kyläläisten julkiseen virkistyskäyttöön. Nykyistä uimarantaa laajennetaan hieman ja sen kupeeseen sijoitetaan ympärivuotinen kyläsauna pukutiloi-neen, joka palvelee myös talviuintia ja järvelle talveksi aurattavaa luistinrataa. Venevalkaman yhteyteen lii-tetään melontaseuran toimipiste. Viljelyalueen länsiosa muunnetaan kyläläisten ja paikallisten yhteisöjen (esim. koulut) viljelypalstoiksi ja uimarannan viereistä uusniittyä hoitavat kesäisin maisemanhoitoeläimet, kuten lampaat. Loput nykyisestä viljelyalueesta kylvetään maisemapelloiksi, joka säilyttää alueen avoimena ja tarjoaa vuodenaikojen mukaan muuttuvaa kukkaloistoa, joka on paikallisten poimittavissa.

Ranta-alueen vuokrattavien viljelypalstojen tukena on vuokrattava tai yrittäjän viherhuone, jonka tuotteita myydään edessä olevalla kesätorilla.

Lapinjärven ja kylän välistä yhteyttä korostetaan avaamalla uusia ja korostamalla nykyisiä näkymälinjoja Jär-vitien, Rantatien, uuden Vesitorninraitin ja Niittytien suuntaisesti. Näkymälinjojen linjauksia korostavat ny-kyiset, täydennettävät ja uudet, istutettavat puurivit, jotka ulottuvat avoimen ja sulkeutuneen / puoliavoi-men maisematilan rajalle asti. Puurivit ovat eri lajisia eri teiden varsilla, mikä luo paikan tuntua ja tunnistet-tavuutta.

Uudet tiet ja reitit täydentävät nykyistä reitistöä. Suunnittelualueen pääreitiltä, Lapinjärventieltä, rannan suuntaan lähteviä teitä suoritetaan ja jatketaan järven rannalle asti sekä lisäksi uusi yhteys Vesitorninmäeltä uuden näkymälinjan suuntaisesti. Tallbackan alueelle rakennetaan uusia kevyen liikenteen reittejä, jotka kaartelevat maastossa rantaviivan suuntaisesti ja yhdistellen toimintoja toisiinsa. Ranta-alueen reitistö ni-voutuu sujuvasti kylän puoleisiin reitteihin, joita kehitetään kevyt liikenne etusijalla. Koulutie ja Lukkarinpolku muutetaan pihakaduiksi ja Lapinjärventien ylityskohdat toteutetaan korotetuilla suojateilla. Lopputuloksena muodostuu esteetön ja viihtyisä virkistysreitti kiertämään kirkonkylän ja ranta-alueen ympäri, palveluiden ja vapaa-ajantoimintojen kautta. Tavoitteena on turvallinen kulkureittien verkko, joka perustuu maamerkkei-hin, kiintopisteisiin ja tunnistettaviin rakennuksiin, täten myös muistiin piirtyvänä.

Tonttien vehreys on tunnistettu paikalliseksi ominaispiirteeksi ja arvoksi. Tonttien runsasta kasvillisuutta vaa-litaan ja edistetään myös tulevaisuudessa, noudattaen uudisrakentamisessa vastaavaa puutarhamaisuutta ja puuston runsasta käyttöä tonteilla.

”1575 PLUS”

Lapinjärven kirkonkylän keskustan ja ranta-alueiden ideakilpailu

Kylän rakennetuimmat viheralueet sijoittuvat kylän sydämeen Vesitorninmäelle ja koulun alueelle. Vesitorninmäkeä kehitetään kylän houkuttelevana, esteettömänä lähivirkistysalueena, joka tarjoaa mahdollisuuksia liikuntaan (kuntoportaat, lähiliikuntapaikka), järvimaisemien ihailuun sekä oleskeluun ja levähtämiseen puustoisien kukkulan puistossa. Puisto yhdistetään uudella reitillä nykyiseen Lukkarinpuistoon muodostamaan laajemman puistokokonaisuuden kylän ytimeen. Uuden kaksikielisen koulukeskuksen yhteyteen tulee urheilukenttä, joka koulun pihan leikkitoimintojen ohella palvelee myös ilta- ja vapaa-ajankäyttöä kylällä.

YMPÄRISTÖVASTUUN NÄKÖKULMA

Rakentamisessa suositellaan käytettäväksi viimeisimmän tiedon mukaisia rakenne- ja materiaaliratkaisuja, kuten puurakentamista, kiinteistökohtaisia energian talteenottoratkaisuja sekä aurinkopaneeleita ja viherkattoja rakennusten katoille. Alueiden muokkaamisessa ja rakentamisessa käytetään ensisijaisesti paikallista tai lähiseudulta saatavaa maa-ainesta ja materiaaleja päästöjen minimoimiseksi.

TARKASTELUALUE

Ehdotamme, että tarkastelualueelle voisi sijoittua mikroteollisuutta, sekä vanhoihin puurakennuksiin että uusiin pienimuotoisiin halleihin lähelle maantietä.

Puistomainen kyläkeskus eri aikakausien pienimittakaavaisine rakennuksineen kaipaa lähiympäristön kohentamista viehättävämmäksi istutuksin, valaisimin, istuskelupaikoin, puistonpenkein ja pienin rakentein kuten sadekatoksin. Ympäristön viehättävyyden kannalta ongelmallisina on Salen pysäköintikeskittymä epämääräisine liikennejärjestelyineen. Pysäköinti tulee järjestellä uudelleen, pilkkomalla pienemmiksi, kasvillisuudella maisemoiduiksi yksiköiksi, joita jäsentävät yksiselitteiset, selkeät ajoväylät ja jalankulkijoiden turvallisuutta korostavat, autottomat alueet.

”1575 PLUS”

Lapinjärven kirkonkylän keskustan ja ranta-alueiden ideakilpailu

ASUMISEN LAAJUUSTIEDOT

Asuntoalueiden ohjeellinen vaiheistus tähtää muutaman kymmenen vuoden aikanäkymään ja perustuu alkuvaiheessa kunnallistekniikan saatavuuteen ja sen myötä kunnan kustannusten optimoimiseen.

3. vaiheen arvotontit voidaan ottaa ohjelmaan myös aiemmin, mikäli halukkaita ostajia ilmenee.

Asunnot 1. vaihe

Mäntylä II sekä viereinen rivitalo puretaan, mikäli omistaja suostuu. Näiden tilalle toteutetaan 4 pientaloa sivurakennuksineen väljille tonteille.

Hiekkakentän tontille toteutetaan 6 eri kokoista asuntoa paritalo- ja yhtiömuotoisesti.

Ensimmäisen vaiheen toiselle alueelle Järvitien varteen toteutetaan 7 pientaloa sivurakennuksineen.

Asuntoja	=	17 kpl
Asuinkerrosalaa	=	1500 – 2000 kem2
Asukkaita	=	40 - 60 h

Asunnot 2. vaihe

Pappilan viereiseltä tontilta puretaan vanha rakennus ja alueelle toteutetaan 6 pientaloa.

Asuntoja	=	6 kpl
Asuinkerrosalaa	=	900 – 1200 kem2
Asukkaita	=	15 – 30

Asunnot 3. vaihe

Rantavyöhykkeelle varataan tulevaisuuden mahdollisuus toteuttaa 12 pientaloa. Osa asunnoista on isoja, ja niistä aukeaa järvinäkymä.

Asuntoja	=	12 kpl
Asuinkerrosalaa	=	2100 kem2
Asukkaita	=	35 - 50

Yhteensä

Asuntoja	=	35 kpl
Asuinkerrosalaa	=	4500 – 5300 kem2
Asukkaita	=	90 - 140

Tarkastelualue

Jos vuosien kuluessa ilmenee painetta paikkakunnalle muuttoon, lisärakentaminen ehdotetaan osoitettavaksi tarkastelualueelle.

Autopaikat

Koska julkisen liikenteen palvelut ovat vähäiset, autopaikkoja tulee varata 2 kpl jokaista asuntoa kohti, tontikohtaisesti ja pääosin autotalleihin. Ranta-aktiiviteettien vaatima paikoitustarve on n. 30 ap ja ne toteutetaan Vesitorninraitin ja Rantatien väliin.